

Današnja številka velja 2 kroni.

200. številka.

V Ljubljani, v sreda 7. septembra 1921.

LIV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike.

Inserat: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčinski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Ženitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prilidno. — Telefon št. 304.

Dr. Henrik Steska:

Sedanja pokr. uprava u Sloveniji.

II.

V smislu člena 134. ustawe kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je julija meseca 1921. prenehala delovanje deželne vlade za Slovenijo in na njeno mesto je stopila »Pokrajinska uprava za Slovenijo«, katero vodstvo je prevzel po kralju imenovan pokrajinski namestnik. Pokrajinski namestnik izvršuje pokrajinsko upravo po šefih oddelkov pod neposrednim nadzorom ministra za notranja dela in kot organ pristojnih ministrov. Pokrajinska uprava za Slovenijo sestoji za sedaj iz istih oddelkov, kakor prejšnja deželna vlada in sicer dotedaj, dokler se posamezni deli pokrajinske uprave ne ukinejo in njih posli ne preneso bodisi na oblastna oblastva države (oblastni veliki župani ali za posebne posle državne uprave ustavljena posebna oblastva za eno ali več oblasti) ali na oblastno samoupravo (oblaščne skupščine in oblastni odbori), ali na posamezna ministrstva odnosno ministrske ekspoziture ali na kasacijsko odnosno apelacijsko sodišče (stol sedmorice odnosno višje deželno sodišče).

Pokrajinska uprava za Slovenijo se torej deli na tele oddelke:

1. na predsedstvo pokrajinske uprave,
2. na oddelok za notranje zadeve,
3. na oddelok za kmetijstvo,
4. na oddelok za gozdarstvo,
5. na oddelok za javna dela,
6. na oddelok za socialno skrbstvo,
7. na oddelok za prosveto in vere in
8. na oddelok za pravosodje.

Stvarna pristojnost pokrajinske uprave in njenih oddelkov je ostala v glavnem ista, kakor pristojnost prejšnje deželne vlade in njenih ustreznih poverjenišev in oddelkov. Odpadla pa je institucija poverjenikov, ter načelujejo posamezni oddelkom oddelni šefi namesto prednjih poverjenikov strankarsko-političnega značaja. Oddelni šefi so pokrajinskemu namestniku podrejeni in jih je smatrali kakor tudi namestnika samega za državne uradnike. Izjema obstaja le glede oddelka za pravosodje, ki mu načelujejo še vedno poverjenik strankarsko-političnega značaja, vsled česar se v ustavi predvidena podrejenost tega oddelka pod pokrajinskim namestnikom dejanski še ni izvedla, a isto tako se še ni proglašil ta oddelok za

ekspositoru ministrstva, kar bi vsaj začasno bilo edino pravilno. Oddelku za notranje zadeve pripadajo predvsem državnopolicijski in varnostno-policijski posli, daje skrb za evidenco prebivalstva (državljanstvo, domovinstvo, stnovske matice, ženitvene stvari) in pa nadzor nad samoupravo (občine, okrajini zastopi in likvidacija imovine bivših del).

Oddelku za kmetijstvo gre poljica in pospeševanje glede kmetijstva in ribarstva ter vse vodopravne stvari. Pri tem oddelku se nahaja posebna deželna komisija za agrarne operacije, ki skrbi za izvrševanje zakonov o zlaganju kmetijskih zemljišč, o razdelbi skupnih zemljišč in o varstvu planin.

Oddelku za gozdarstvo pripada policija in pospeševanje gozdarstva in lova ter uprava državnih gozdov.

Oddelku za javna dela pripadata za sedaj le še pospeševanje prometa s tujci in uprava državnih montaničnih obratov v Sloveniji. Prikakovati smemo, da se ta oddelok kmalu ukine, kajti vse upravno-pravne stvari glede javnih cest, glede visokih stavb, glede strojništva in elektrišča so preše na gradbeno direkcijo in izvršuje oddelek za javna dela svoje preostale posle le še s pomočjo osebja gradbene direkcije.

Oddelek za socialno skrbstvo skrbi za deco in mladino, za invalide, za socialno zavarovanje, za varstvo delavcev, za posredovanje dela, za ubože, za prehrano in za stanovanja ter vodi občno in socialno statistiko za Slovenijo.

Oddelek za pravosodje upravlja namestu ministrstva za pravosodje razne posle pravosodne uprave.

III.

»Pokrajinska uprava za Slovenijo« je pred vsem občno uravno oblastvo, t. j. oblastvo za notranje ali politično upravo, vendar pa vrši po oddelku za pravosodje tudi razne posle pravosodne uprave.

Nasprotno pa nimamo za celo vrsto gran politične uprave (v širšem menu, nobenega oddelka v okviru pokrajinske uprave), temveč posebne direkcije in ministrske oddelke, a te direkcije in ministrski oddelki v Sloveniji niso nikake eksponente ministrstev, ampak le srednja instanca med državnimi uradi v okrajih in pa ministrstv. Ti uradi niso pokrajinskemu namestniku podrejeni, vendar pa morajo za svoje predloge splošnega značaja ali za predloge, ki se nanašajo na službeno osobje, prositi mnenje pokrajinskega namestnika pred ministrsko odločbo.

Samkaj spadajo nastopni pokrajinski uradi:

1. Generalni inspekcijski voda v Ljubljani pripadajo za sedaj vse tehnične in tehnično-upravne stvari glede vodnega gradstva, dočim se vodopravne zadeve rešujejo še pri oddelku za kmetijstvo.

2. Rudarsko glavarstvo v Ljubljani je srednja stopnja za rudarsko upravo oblastvenega značaja, a ne upravlja državnih montaničnih obratov, za katere obstaja pri oddelku za javna dela poseben urad, namreč takozvan »Osrednji urad za državne montanične obrate v Sloveniji«.

3. Oddelek ministrstva za trgovino in industrijo vrši poljico glede obrta, industrije in trgovine ter ima skrbeti za pospeševanje teh narodno-gospodarskih gran.

4. V Sloveniji obstaja nadalje posebna direkcija za pošto in brzjav.

5. Gradbeni direkciji v Ljubljani gredo poleg tehničnih in tehnično-upravnih stvari tudi upravno-pravne stvari glede cest in mostov, visokih stavb, strojništva in elektrišča.

6. Inšpekcijski deja izvršujejo inšpekcijski obrtnih in podobnih pridobitnih naprav v svrhu zaščite delavstva.

7. Agrarna direkcija v Ljubljani ima skrbeti za izvedbo agrarne reforme.

8. Odsek za prehrano se nahaja v likvidaciji ter prihaja po posli poslovnega na oidelek za socialno skrbstvo.

9. Zdravstvenemu odseku za Slovenijo pripada poljica in pospeševanje glede narodnega zdravja. Ob strani mu stoji poseben pokrajinski zdravstveni svet.

— — —

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah.

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

— Pazite vendar vrazji sin! krikne Tartarin bled od strahu. In obupno držeč se stene začne s toplo gorečnostjo spet od kraja svojega zagovora: »Kaj vraga! Življenje imam tudi svoje dobre strani... Če je človek še takole lep in mlad, kakor vil... In potem — ljubezen... Ali vi ne verjamete na ljubezen?«

Ne, Šved ne verjame. Idealna ljubezen je pesniška laž, ona druga pa le potreba, ki je on še ni nikoli občutil...

— Ma dà, ma dà... To je že resnica, da so pesniki vsi nekoliko iz Taraskona in da povedo rajši malo preveč... Toda »punc« kakor pravimo dekletom pri nas, so pa vendar nekaj... nekaj lepega. In potem ima človek vetroke, lepe malčke, ki so nam podobni.

In z vso silo svoje ognjevitve duše se Tartarin napolnil, da bi oživil, da bi z drgnjem na razdaljo spet obudil to Schopenhauerjevo in Hartmanovo žrtv.

Ko Tartarin naposlед izprevidi, da je s tem norcem vsaka pametna beseda zaman in ki gre proti Italiji,

da ga tako ne bo mogoče zvabiti od tega vrtnice, ki ga kliče smrt sama vani, ga začne oprenzo ogrevati za misel, da bi se vrzel rajš z vrha Mont-Blanca v prepad. Naj pomisli — kako bi se vse drugače izplačalo! Kak divercone sredi narave same! Tu pa na dnu take luknje! — Pojdite no, kakšna smešnost!

In v vsaki njegovi besedi je toliko trd odločnosti, obenem pa tudi prepričevalne grotke, da se Šved naposled vda. In zdaj še splezajo drug za drugim iz tega vratjega »žlebca«.

Gori se razvežejo in sedejo, da napravijo vsak svoj požirek ter se pokrepčajo tudi s prigrizkom. Zdanilo se je že populoma, toda jutro je mrzlo, in bledo obseva ta veličastni krog rogljev in čeri, čez katere se dviga še petnajst sto metrov oddaljeni Mont-Blanc. Vodniki razpravljajo posebej nekaj očividnega, ker živahno krilijo z rokami in mačjo z glavami. S

— Pipo kadi, pa naj reče kdo kar hoče! pravi načelnik.

Kdo kadi pipo? vpraša Tartarin.

— Mont-Blanc, gospod. Poglejte!

In mož pokaže prav na vrhu najvišjega grebena bel gím, podoben perjanici na čaki

— Kaj pomenja, priatelj kadar Mont-Blanc kadi?

— To pomeni, gospod, da je na vrhu straten veter, takozvani snežni vrtinec, in da ne bo dolgo trajalo, ko bo tu. In to je vražja nevarna reč!

— Pojdimo nazaj! pravi Bompard veselen.

— Da, da, pritrdi Tartarin. Pretiran ponos bi bil neumnost.

Toda tu poseže vmes Šved. On da je platal vodnika do vrha, in da ga nič na tem svetu ne ustavi sredi poti. In če ga zapuste, poi de sam! »Strahopeti strahopetni!« se obrne k vodnikom in ponavlja to psovko z isto blazno vztrajnostjo, kakor se je pravkar izpodbijal k samomoru.

— Tako booste videli, ali smo strahopete ali ne! Alo, navežimo se, in potem marš dalje zakriči prvi vodnik.

Toda zdaj ni nič manj trdovraten Bompard. Dovolj mu je, in da zahteva, naj ga podelijo nazaj. Pa tudi Tartarin je z vso silo na njegovih strani.

— Saj vendar sami vidite, da ta mladič ni pri čisti pameti! kriči in kaže za Švedom, ki jo z dolgimi koraki že briše skozi snežinke. Toda nič več ne zadrži teh mož, ki

Uradništvo »Slov. Naroda« Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Pošamežna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

Pokojninski zavarovanje.

Za vsakega nameščenca je gotovo največje važnosti, da bi bil za slučaj delanino zmožnosti in starosti res preskrbljen in da bi tudi njegova družina v slučaju njegove smrti dobivala tako pokojnino, da bi lahko živel. To je tudi namen zakon o pokojninskem zavarovanju zasebnih in nekaterih javnih nameščencov z dne 16. dec. 1906 drž. zak. št. 1 iz leta 1907, spolnjenem s ces. nar. z dne 25. junija 1914, drž. zak. št. 138. Za razmere v letu 1906, ko je bil zakon izdelen, je zakon kolikor toliko tudi zadostoval. Kakor je kazala statistika, je znašal povprečni letni zasluzek nameščencev, ki so prihajali za pokojninsko zavarovanje v pošte, leta 1906 okoli 1500 K. Da bi dobivali pa tudi nameščenci na bolje plačanih službenih mestih lahko svojemu zasluzku ustrezajoč pokojnino, je odmeril zakon kot najvišji vračunljivi letni zasluzek, od katerega je bilo treba plačevati zavarovalne premije in po katemer se je odmerjal pokojnina, znesek 3000 K. t. j. dvačet toliko, kolikor je znašal povprečni zasluzek, in kot najvišje letno pokojnino znesek 2250 K. t. j. ¼ najvišjega zasluzka.

Radi popolnoma spremenjenih razmer je pa to pokojninsko zavarovanje sčasoma izgubilo skoro vsako dejansko vrednost, ker je pokojnina znašala komaj nekoliko odstotkov dejanskega zasluzka vsakega nameščencev, ki se je moral seveda radi rastoče draginje vedno zviševati. Zato je bilo treba spraviti pokojnino po možnosti v sklad z dejanskih zasluzkov. To je poskusila nova uredba o pokojninskem zavarovanju z dne 27. junija 1921, objavljena pod štev. 2445 v Uradnem listu z dne 5. avgusta 1921. Žal je bila pa to novela že precej časa prej izdelana kot sporela in razglašena, tako, da je med tem časom prehitel.

Novela je osnovana na podlagi statističnih podatkov začetkom leta 1920. Tako je znašal povprečni zasluzek nameščencev, ki so ga ti, oziroma njihovi službodajalci priznali pri Začasnem občem pokojninskem zavarovanju za nameščence v Ljubljani kot nasledniku prejšnjega dunajskega zavoda, oz. njegovih poslovnih v Trstu in načelništvu v Ljubljani, okoli 9000 K na leto. V resnici je bil sicer višji, a uradno se je dognalo le v tej višini, ker je splošno znano, da službodajalci in nameščenci žal priznajo kolikor mogoče nizke prejemke in zlasti zamolčujejo razne doklade, nagrade itd. Na podlagi dognanega povprečnega zasluzka 9000 K na leto, je določila torej novela, da se zasluzek ne bo levec, a tudi ne bo letno ali mesečno, kolikor znaša, zato je znašal 18.000 K na leto prejemke, da je to itak najvišji vračunljivi zasluzek in nikogar ne briga, kolikor znaša čez 18.000 K na leto prejemke, češ, da je to itak najvišji vračunljivi zasluzek, in sicer znašek. Kakor je povedano, imajo sedanje poizvedbe tudi namen, da dožene, kolikor nameščenci sedaj dejansko zasluzijo, ker je le na ta način poskrbeli, da bodo dobivali tudi dejansko zasluzko ustrezajoč pokojnino. Neobhodno potrebno je torej, da vsako navedeno točno popolnoma vso službeno prejemke.

Poleg redne mesečne plače od 1. julija nadalje je treba navesti stanarino, vse vrste doklad, kakor draginjske, dejavnostne (aktivitetne) in opravilne (funkcijske), načavne prispevke za obliko itd., vse dogovorjene ali brez dogovora običajno redno se ponavljajoče prejemke.

Prejmedite se na mordu sedaj še ne ve, koliko bodo letos znašali, kakor pri tantjem, provizijah, bilančnih in drugih nagradah, naj se navede kolikor mogoče natančen povprečen znašek ali vsaj lansko višino.

Pri prejemkih, za katere se morda sedaj še ne ve, koliko bodo letos znašali, kakor pri tantjem, provizijah, bilančnih in drugih nagradah, naj se navede kolikor mogoče natančen povprečen znašek ali vsaj lansko višino.

Ker je zavod v javnem interesu priporabljen, da se bo o pravilnosti prijavljenih zaključkov prepričeval potom v pogledovanju v poslovne knjige in da bo pri nepravilnih prijavah odstopal zadevo političnemu oblastom v kaznavanje, opozarjam vsa-

kogar, naj izpolni svojo dolžnost prijave pošte in brez prikrivanja. Ker mora resničnost vsake prijave potrditi tudi nameščenec z lastnoročnim podpisom, naj tudi vsak nameščenec pa, da ne bo prijave podpisal preje, predno niso popolnoma izčrpana in resnično napisani vsi njegovi prejemki, ker je sicer radi nepravilne izpovedbe pred oblastvom kaznjiv enako kot službodajec tudi on sam. Globre so sedaj dvacetkrat povisane!

Nihče naj se ne boji, da bi utegnila morda davkarija zvezeti, koliko prejemkov je priznal pri »Pokojninskem zavodu«. Zakon finančni upravi Izrečno prepoveduje, da bi pri »Pokojninskem zavodu« ali pri njegovih organih poizvedovala, po zasluzkih zavarovancev. Poizvedeti sme le, kdo dobiva od zavoda kako dajatev, (rento, pokojnino, odpravnino) in kolika je ta da-

jačev, ne pa morda, koliko službenih prejemkov ima vsak zavarovanev. Vsi organi zavoda morajo tudi sicer strogo čuvati uradno tajnost. Zavoda tudi ne zastopa flitnana prokuratura.

Ravno iz tega, da država v pokojninskem zakonu prepoveduje vsakorčno polzvedovanje po službenih prejemkih zavarovalnih nameščencev, akoravno je v sled tega brez dvoma precev otkodovana na davkih, je jasno, kako važnost polaga države na to, da bi vsakdo priznal resnično sveto svojih prejemkov in dobil s tem pravico do take pokojnike, ki bi bila v skladu z njegovimi dejanskih prejemk, tako da zakon ne bi bil izdan samo radi lepšega, temveč da bi bili nameščenci za slučaj onesmoglosti, starost in smrti zase in za drugino res lahko brez skrb.

Pripravljen atentat pri Trojanah.

V mini je bilo $14\frac{1}{2}$ kg dinamita.

— V Ljubljani, dne 6. septembra. Včerajšnje poročilo o pripravljenem atentatu pri Trojanah izpolnjujemo s temile podrobnostmi: Cesto na Kozjeku pri kilometru 38.5 sta podminirala dva mlada človeka v nedeljo zjutraj. Vse jutro sta bila na poslu ob cesti. Čim se je približal kak potnik, sta hitro utekla in so skrila v bližnjem gozdu. Kmetki fantje so zalotili dva tuje ob cesti sedeča ob svojih nahrbtnikih že v noči od sobote na nedeljo. Na vprašanje, kaj da delata in kam gresta, sta jima odgovorila, da sta na potu v hribe. Naibrež sta neznanca potem v nedeljo zjutraj razkopala cesto in jo podminirala. Ker sta se vedno, kadar se je približal kak potnik, utekla in se skrila, so začeli ljudje sumiti, da nimata poštenih načrtov. Neznanca je opazil tudi orožnik Globočnik. Videjih je, da sta se skrila v kozolec in je šel za njima. Vprašal jih je, kaj da delata v kozolecu; odgovorila sta mu, da čakata nekega znance, ki imma privede konje, katere bosta na to ona odpeljala v Zagorje. Odstranila sta se z izgovorom, da gresta pogledat na vrh, če že prihaja dočni mož s svojimi konji. Takoj na to je orožnik opazil nahrbtnik, ki sta ga neznanca pustila na mestu. Stvar se mu je zdela sumljiva ter je

Politične vesti.

= Slovanska politična vzajemnost. — Narodno Jedinstvo piše med drugim: Iz Marijanskih Lazni in iz Pariza prihaja ugodne vesti o političnem sporazumu med Poljsko in Českoslovaško, oziroma o priblijanju Poljske malih entitet. Zdi se, da se pričenja uresničevati ideja Take Jonesca, ki je prizorovljen ustanovitev zveze vseh srednjeevropskih držav med Baltiškim, Jadranskim in Egejskim morem. Toda za sedaj je Jonescova misel prevelika. Najprej je treba, da se sporazume ene države, ki imajo najmanj medsebojnih sporov, oziroma katerim preti največja nevarnost morebitnih iznenadenj. Českoslovaška politika je našla prvo naravno zaveznicu v naši kraljevini. S pristopom Romunije je nastala mala entiteta, ki je poleg velike močne čavarske miru in reda v Evropi. Noben pravi Slovan v naši državi in v českoslovaški republiki ni mogel rezumeti, zakaj ni v tej zvezi tudi Poljske. Ako vsele dogodkov v Rusiji ni mogoče ustvariti zveze vseh slovanskih držav, zakaj se ne bi ustvarila politična vzajemnost ostalih slovanskih držav? Českoslovaški spor radi Tešina je onemogočil ustanovitev te zveze, ki bi bila mogla preprečiti gotove krivice, ki so se storile naši državi na Adrijini in Poljski v Baltiškem morju. Mala antanta ima dvojno nalogo: obrambno in med-slovansko. Zadnjo bo le tedaj popolnoma izpolnila, ko se ji približa Poljska, dočim bo Romunija kot teritorialna vez med obema igrala važno vlogo. S pristopom Poljske k mali entitenti bi se načrta dostranila razna protislovenska rovrajenja, slovanski narodom pa bi se nudila prilika, da z medsebojnimi kulturnimi in gospodarskimi zbljanjem obogatijo sebi in vso Evropo.

= Prisega ministrov. Ministra Marko Trifković in Joca Jovanović, ki za svečano prisego nista bila v Beogradu, sta prisegla zvestobo kralju Aleksandru.

= Českoslovaški glas o madarski politiki glede Zapadne Ogrske. Glasilo českoslovaškega zunanjega ministra »Čas« pravi, da bo moralna mala entiteta kot eksekutivni organ velike antante poskrbeti za izčiščenje Zapadne Ogrske, ako madarska vlada takoj ne vrnkljice svojih čet.

= Novinarska zbornica v Českoslovaški. Českoslovaški minister za socialno politiko dr. Gruber objavlja v »Tribuni« načrt organizacije novinarske zbornice, ki jo namerava ustanoviti in ki bo izdatno ščitila vse interese. V raznih odsekih zbornice bodo zastopani i uredniki i izdajatelji. Te zbornice bodo znato prispomoglo k razvoju novinarstva in novzdigi novinarskega poklica. Zbornica bo tudi ojačala gmotni in socialni položaj novinarjev, zlasti pa z ozirom na moralni in kulturni napredok. Zbornica se bo zavzela tudi za sanitarno in humanitarno stanje novinarstva, kakor zavranje za slučaj starosti in onemogočlosti ter za novinarski naraščaj.

= Clemenceau o Gornji Sleziji. Agencija Havas poroča iz Ajaccia:

Iz naše kraljevine.

— Z novinarskega Kongresa v Splitu. Na zadnji seji novinarskega Kongresa je referiral g. Ekar o vprašanju kolektivne pogodbe med novinari in lastniki listov. Kongres je sprejet enoglasno načrt kolektivne pogodbe. Gleda peninskega fonda se je sprejet predlog, naj centralni odbor uredi to vprašanje s sodobovanjem države, kakor se je to zgodilo v Češkoslovaški. Kar ni bilo na Kongresu prisotnih zadostno število članov, se pravila niso mogla izpremeniti. Centralna uprava udruženja ostane stará le na mestu Komadična v Kosovelu, ki sta podala ostavko, sta prišla Hafner in Jelen. Za tajnik centralnega odbora je izvoljen Momir Nikolić. Organizacija izrednih članov se je povisala na 5, rednih pa na 10 dinarjev. Kongres je nadalje sprejet resolucijo za pomoč gladi Rusiji in sprejet enoglasno rešenje, da mora vlada pri vstvaritvi novega tiskovnega zakona sklicati anketno novinarjev. Gleda železniških karikat ur se je sklenilo na predlog poslanca Korkuta, naj prometno ministrstvo v interesu države izdaja železniške karte le organiziranim novinarjem, ne pa posameznim redakcijam. Sprejet se je tudi predlog, naj se uredi na podlagi recipročnega vprašanja proste vožnje jugoslovenskih novinarjev v Češkoslovaški in nasprotno. Nato se je izvolil odsel v svrhu konvencije s češkoslovaško novinarsko organizacijo. V ta odsel so bili izvoljeni: Momir Nikolić, Safranek, Podčaj, Korkut in Hafner. Kongres je sprejet enoglasno resolucijo proti zatrhanju tiskovne slobode, proti neenakim cenzuram in zahteval takojšnje ukinjenje veljavnosti rešenj, ki jih je izdala češkoslovenska tiskovna zakonik. Na predlog urednika »Slovena«, Podčaj je poslal s Kongresa prisoten pozdrav predsedniku češkoslovaške republike g. Masaryku. Po pozdravu ameriškim jugoslovenskim novinarjem je zaključil predsednik Nikolajević Kongres z izkazom načela, da je zavrnjen.

— II. Kongres operativne medicine. — Z a g r e b, 5. sept. Danes ob 9. se je začel v zbornici II. konference jugoslovenskih zdravnikov za operativno medicino. Kongres je otvoril prof. dr. Čačović, ki je pozdravil kr. namestnika Demetrovića in vse prisotne. Predlagal je, da se kralju Aleksandru brzovno čestita na okrevanju in da se mu želi skorajšen povratak v domovino. Udeleženci so zaklicali kralju Petru trikrat »Slavac!« Na njegovo besedo je odgovoril kr. namestnik Demetrović, ki je pozdravil vse navzočo in želel, da bi imelo njihovo delo uspeha in prineslo plodov naši zdravniški znamenosti. Nato je gorovil načelnik zdravstvenega odseka pokrajinske vlade dr. Loher, za njim pa poverjenik za pravo, minister na razpoloženju Tugomir Alajpović. Po teh govorih se je začel kongres. Zvezec se na čast gostov priporoči v glidelnični operi »Veselo zaročenje«.

— II. Kongres profesorskega društva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se bo vršil v Zagrebu od 25. do 27. septembra t. l. s sledečim dnevnim redom: 1. Otvarjanje Kongresa. 2. Pregled punomocija delegata. 3. Konstituiranje Kongresa. 4. Izveštaj o radu Glavne Uprave. 5. Pretres načrta Poslovnika prof. društva. 6. Predavanja: a) Srednja škola i izbor zanimanja. b) Obuka fizike i fizikalne zbirke. c) O nastavi etnografije. 7. Predloži Glavne Uprave i pojedinih članov. 8. Izbor novih članov Glavne Uprave. 9. Odreditev mest za III. Kongres. 10. Pregledanje škola i prosvetno kulturnih ustanova v Zagrebu. 11. Izlet u Ljubljano.

— Medjunarodni biro rada. Objava za konkurs. Medjunarodni Biro Rada Lige Naroda namerava da u septembra mesecu 1921. g. otvorji konkurs v Beogradu za mesto urednika, koje je sada prazno. Kandidat, ki polovi ispit sa uspehom, biće povračen na dužnost v Ženevi. Na konkursu imaju učestvovati lica oboljeli Slovakinj avtonomijo, da se na ta način razširi irendentistično gibanje na Slovaškem. Teži se, da se pridruži tudi ministriki predsednik grof Bethlen. Kakor poročajo iz Prage, bo dr. Beneš primerno odgovoril na madarsko agitacijo proti českoslovaški republike.

— Proglas tretje internacionale. Kakor poročajo iz Helsingforsa, je izdala tretja internacionala proglas na svetovni proletariat, v katerem pravi, da hočejo zaveznički pod pretvzo posmoči gladi Rusiji uničiti sovjetsko vlado. Proglas napada predvsem Francijo, kateri očita, da posilja v Gornji Slezis, sem storil to za to, ker me je prisilila v to večina zaveznikov in ker odgovarja plebiscit svetovnemu načelu samoodločbe narodov. To načelo nam dovoljuje, da varujemo upravičeno aspiracijo Poljske.

— Proglas tretje internacionale. Kakor poročajo iz Helsingforsa, je izdala tretja internacionala proglas na svetovni proletariat, v katerem pravi, da hočejo zaveznički pod pretvzo posmoči gladi Rusiji uničiti sovjetsko vlado. Proglas napada predvsem Francijo, kateri očita, da posilja v Gornji Slezis, sem storil to za to, ker me je prisilila v to večina zaveznikov in ker odgovarja plebiscit svetovnemu načelu samoodločbe narodov. To načelo nam dovoljuje, da varujemo upravičeno aspiracijo Poljske.

— Take Joneseu o romunski zunajni politiki. Romunski zunajni minister Take Joneseu je izjavil sotrudniku »Petit Journal« med drugim: Vprašanje Carigrada in morskih življev je evropsko, ali bolje rečeno svetovno vprašanje. Tega vprašanja ne morejo rešiti posamezni interesi. Romunija stoji na stališču, da morajo ostati morske ožine svobodne. Nikdar nisem slišal, da namerava Grška okupirati Carigrad brez dovoljenja velešol. Romunija je odobrila po sevirske mirovni pogodbi urejen režim v morskih ožinah. Gledo rusko - romunskega odnosu, da živi Romunija z Rusijo v miru in da so vsa teritorialna vprašanja med obema državama rešena. Romunija ne bo nikdar dopustila kakšno diskusijo o prípadnosti Besarabije Romuniji.

— Izmenjava černogorskih perperov.

— Beograd, 6. septembra. (Izv.) Ministrstvo finančne je izdelalo načrt o izmenjavi černogorskih perperov. Do sveta 5000 so izmenjivani al pari, od 5000 dalje v razmerju 2 : 1.

— Zakon o odgovornosti ministrov.

— Beograd, 6. septembra. (Izv.) Predsednik VI. sekcije zakonodanega odbora poslanec dr. Gregor Zerjav je predložil ministru za izmenjavo zakonov Trifkoviću zakon o odgovornosti ministrov in o reorganizaciji centralne upravne oblasti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Anglija Habsburžani in Baranja.

— d Beograd, 5. septembra. Pod vplivom angleškega konsorcija, ki je kupil 40 % delnic počušega rudnika (delnice so deloma v rokah donavsko-parobrodarskega društva, deloma pa madarskega probroda društva Mts) je konferenca veleposlanik Izvrsila znala pritisk na vlado v Beogradu in zahtevala hitro evakuacijo Baranje. Razen tega pa angleški kapitalisti v zvezi z denarnim diktatorskim režimom na Madžarskem pripravljajo v zameno za nove koncesije na Madžarskem pristank v celoti za restavracijo Habsburžanov na Madžarske. V Ljubljani je bil zadnje dni odličen angleški politik v najstrojnem incognitu in se tam sestal z ministri bivšega cesarja Karla. Kaj so na tem sestanku govorili, ni znano, vendar pa se v dobro obvezeni diplomatskih krogih trdovratno vzdržujejo glasovi, da bo Anglija na enem prihodnjih sestankov vrhovnega sveta sprožila vprašanje referendumu na Madžarskem za povratak Habsburžanov na madžarski prestol.

MINISTRSKI SVET.

— d Beograd, 5. septembra. Na včerajšnji seji ministarskega sveta se je predstavilo poročilo naše delegacije pri Zvezni narodov o albanskem vprašanju. Vlada je izdala naši delegaciji v Ženevi naknadne instrukcije in ji pojasnila svoje stališče o albanskem vprašanju, ki je vedno isto, to je, da se ima vpraševati integriteta neodvisne albanske države, da pa se mora naša kraljevina zavarovati s popravo meje pri Debri. Prizrenu in v dolini Drine. Odločitev skupščine Zveze narodov mora po čl. 5. pakta o zvezi narodov biti soglasna in odločitev o Albaniji ne more biti polnoveljavna, ako o njej naša delegacija ne bo glasovala složno z drugimi člani skupščine.

ZVEZA NARODOV IN MADŽARSKA.

Prva seja. — Boj za predsedstvo.

— d Ženeva, 5. sept. Pod predsedstvom kitajskoga delegata Wellingtona Keeja je bila danes dopredstavljena prva seja drugega kongresa Zveze narodov. Predlagal je, da se kralju Aleksandru brzovno čestita na okrevanju in da se mu želi skorajšen povratak v domovino. Udeleženci so zaklicali kralju Petru trikrat »Slavac!« Na njegovo besedo je odgovoril kr. namestnik Demetrović, ki je pozdravil vse navzočo in želel, da bi imelo njihovo delo uspeha in prineslo plodov naši zdravniški znamenosti. Nato je gorovil načelnik zdravstvenega odseka pokrajinske vlade dr. Loher, za njim pa poverjenik za pravo, minister na razpoloženju Tugomir Alajpović. Po teh govorih se je začel kongres. Zvezec se na čestitite gosti priporoči v glidelnični operi »Veselo zaročenje«.

MADŽARSKA IN ZVEZA NARODOV.

— d Budimpešta, 5. sept. Grof Albert Apponyi je v »Magyar Hirlep« pojasnil vzroke svoje neprizakovane vrnitve z Dunaja v Budimpešto takole: Pred mojim odhodom nismo vedeli, kdaj pride zadeva Madžarske na dnevni red razprav zveze narodov. Na Dunaju sem zvedel, da pride sprejem novih držav v zvezo narodov na dnevnem redu. Še na koncu zasedanja, to je v dveh ali treh tednih, vsled česar sem se povrnil v Budimpešto.

KONFLIKT RADI ZAPADNE OGRSKE.

— d Mattersdorf, 5. sept. Po uradni ugotovitvi znašajo izgube Avstrijev doslej dva mrtva, 11 ranjenih in 12 odpeljanih orožnikov in 5 ranjenih in 3 ujetih finančnih stražnikov.

— d Pariz, 5. sept. Konferenca veleposlanikov je poslala svoje diplomatske zastopnike v Budimpešto z nalogo, da storijo korake pri madžarski vladi, ker ni izpraznila Zapadno Ogrske.

— d Dunaj, 5. sept. Kakor poroča »Sonn und Montag - Ztg.«, je bil dunajski madžarski poslanik včeraj pri večernem kancelarju dr. Schobru ter se z njim dalje časa razgovarjal o zapadno - ogrskem vprašanju. Uradno se o tem nič ne razglasa, zdi se pa, da gre za poizkus madžarskega približevanja sprosto predstojecem demarsentom v Budimpešti. Prav nobenega vzroka ni smatral, da bi se izpremenilo stališče avstrijske vlade, ki stoji na stališču, da vstopi v pogajanja še pole upolnil izpraznitvi ozemlja, kakor je to sprosto sklenil glavni odbor.

Slovenskega Rdečega Krila žalna manifestacija ob smrti kralja Petra I.

Društveno predsedstvo je sklicalo 26. avgusta letos v dvorano občinskega sveta ljubljanskega izredno odborovnega seja, katero je otvoril društveni predsednik gosp. Peter Grasselli z nastopom govorom:

Velegjenčna gospoda! Čestite dame in gospodje! Otvarjam Slov. Rdečega Krila odborovo sejo, ki se je sestala v znamenju žalovanja. Mlado našo državo je zadevala britska izguba. Prvi vladar ujednjenje kralje

Ljubljanski velesejem.

Sijajni gospodarski uspehi velesejma. — Številni obiski. — Velikan ske kupčje.

Zanimanje za velesejem raste rapidno od dne do dne. Dočim so prve dni obiskovali sejm večinoma domaćini, prihajajo sedaj naši bratje iz južnih krajev, Bosanci, Hercegovci, Beogradčani, Srbi, in Črniogorci. Iz Tuzle in drugih krajev Bosne je došlo 10 muslimanov, ki se ne morejo načuditi krasoti in organizaciji velesejma. Tudi naši Šumadinci pod vodstvom poslancev Radojevića še vedno z velikim zanimanjem in veseljem posečajo sejme. Predvsem občudujejo vse poljedelsko orodje. V razgovoru so z velikim veseljem pozdravili idejo, da posetijo prihodnje dni naši samostojni kmetje Šumadijo, prosili so in omenjali, da morajo na vsak način priti v junaško Šumadijo, da spoznajo famošnje gospodarske prilike srbjanskega kmeta.

Tudi hravatski izložitelji so z sejmom, posebno z njega vodstvom organizacijo in solidnostjo zelo zadovoljni. Poudarjajo zlasti poštovost Ljubljane, kjer doslej še ni bilo nikjer in nikomur kaj ukradenega. Javna varnost je na sejmu popolna in vseskozi dobro organizirana. Do danes se še ni zgodil noben slučaj tativne.

Tudi težka industrija zaznamuje sijajne uspehe.

Umetnost na velesejmu.

Včeraj je korporativno posetiла velesejem Trgovačka visoka škola iz Beograda. Pod vodstvom ravatelja dr. Mite Dukića in petih profesorjev je razstavo obiskalo 39 visokošolcev in visokošolcev teške. Predstojnik oddelka za trgovino, sekcijski svetnik g. dr. Rudolf Marin, je trgovske akademike sam očitno vodil po vseh paviljonih. Ravnatelj g. dr. Dukić se je zelo laskavo izrazil o velesejmu. Vsi so bili očarani. Splošno vsi poudarjajo veliki gospodarski moment, da ravno velesejem vrši nalogu medsebojnega spoznavanja na gospodarskem polju. Velesejem združuje funkcijo, da začno vsi pridobitni krog spoznavati vire raznih izdelkov industrije, trgovine in obrti.

Včeraj popoldne si je razstavovo ogledal tudi ljubljanski vladar knez-koštof dr. Anton Bonaventura Jeglič. S posebno pozornostjo si je vladika ogledoval vse paviljone in vse oddelke.

Včeraj in danes že tudi prihajajo inostranci na semeni. Mnogo jih je došlo z Dunaja, iz Gradca, iz Berlina in drugih nemških krajev. Nemški publicist in naš priatelj Herman Wendel si je včeraj popoldne ogledal semenj v spremstvu svojega tajnika dr. Lajovca. Wendel se je kratko izrazil: »Ljubljanski semenj je res prav nekaj lepega! Ce mi bo čas dopuščal, pridev Šenkrt.« G. Wendel se ni mogel načuditi krasotam našega sejma.

Obisk sejma je že do danes dosegel velikansko število. Do dane popoldne je že bilo prodanih nad 30.000 vstopnic. V dopoldanskih urah prihaja na razstavo številno trgovstvo, obrnštvo, industriji in drugi gospodarski krogi.

Danes je tudi številni obisk Srbijancev in Crnogorcev. Crnogorci so takoj pri prvem ogledu spoznali gospodarski pomen Ljubljane za Črno goro. Doslej morejo crnogorski trgovci vse stvari prevažati preko Bosanskega Broda, kar jim proizvoda velikanske težave in neprilike, tako, da jih ta zveza gospodarsko silno obremenjuje. Crnogorci spoznavajo, da bo Ljubljana v bodoče važno tržišče. Oni potudarjajo, da je treba nujno doseči prosti morski pot Ljubljana-Karlovac-Bakar-Bar, oziroma Boka Kotorska. Oni poudarjajo gospodarsko škodo, ki jo imajo vsed zapatja morske poti. Crnogorci tudi spoznavajo na semenu nove vire za razne njih potrebe, katere so moralni do danes nabavljati v inozemstvu in jih z velikimi stroški in težavami prevažati preko Bosne. Poudarjajo, da potrebujejo za prevoz blaga mesece in mesece, a da se jim še pri tem pokvari velika kolicična blaga.

Včeraj in danes so se že sklenile velike kupčje. Kupovalci so po večini solidni Srbijanci, ki plačujejo naročeno blago kar vnaprej, kar zoper zelo vpliva na razpoloženje sejmarjev. Velikanske uspehe beležijo kemične stroke, dalje domače industrije pletenin. Ti izdelki so malodane že vsi prodani in so načrila dosegljive vrhune.

Kroparska žebljarska zadruga ki ima sicer skromen oddelek v zunanjem paviljonu ob Gospodarski cesti, in ki se mora dosedaj boriti z velikimi gospodarskimi težkočami, je dosegljiva na sejmu velike uspehe in z zadovoljstvom govore naši kroparski žebljari, da v bodoče razstavijo svoje izdelke v velikem večjem številu, ker uvidevajo gospodarsko nalogu sejma.

Tudi železnina zelo napreduje. Mnogo naročil so dobile tvrdke, ki izdelujejo sekire, kose, srpe in druge gospodarsko orodje.

Elektrotehnika sijajno uspeva. Vse tvrdke so preobložene z naročili.

Pa tudi hravatski razstavljalci iz drugih krajev so z sejmom zadovoljni.

voljni. V paviljonu J. oddelku 333 je razstavila industrijska in trgovska delniška družba »Ukrina« iz Dervende v Bosni krasne palice domačega izdelka. Vsekakor zelo zanimivo pa je bilo dejstvo, da se pri »Ukrini« naročili večjo množino palic Črniogorci. Zastopnik »Ukrine« ne more prehvaliti sejma, ki mu je omogočil naročila v Črno goro ceprav je tovarna v neposredni bližini Črne gore. Vzliknil je: »Bogome, morao sem doći v Ljubljano da prodam štapove Črniogorci.«

Tudi hravatski izložitelji so z sejmom, posebno z njega vodstvom organizacijo in solidnostjo zelo zadovoljni. Poudarjajo zlasti poštovost Ljubljane, kjer doslej še ni bilo nikjer in nikomur kaj ukradenega. Javna varnost je na sejmu popolna in vseskozi dobro organizirana. Do danes se še ni zgodil noben slučaj tativne.

Tudi težka industrija zaznamuje sijajne uspehe.

Umetnost na velesejmu.

Vodstvo velesejma je poskrbelo, da nudi posetnikom tudi umetniške užitke. Na krasno urejenem razstavnem prostoru sredi paviljonov se je postavil masiven zelenček paviljon, moštvo delo klijavčničarskega mojstra Rudolfa Gayera. Paviljon je izvršen po načrtu kapelnika dr. Čerina ter v arhitektonskem oziru izveden na prav vzoren način po arhitekti z. Cestaperariji. Zidni podstavek je izvršil stavnik g. Battelino, streho pa tesarski mojster g. Ivan Zekotnik, Zgor. Šiška. Ta paviljon je last kavarnej g. Frana Kapeša, ki ga postavil kasneje v Zvezdi pred Kazino. V tem paviljonu se vrše vsak dan od 5. do 6. popoldne koncerti orkestra Dravske divizije pod temperamentnim vodstvom g. kapelnika dr. Josipa Čerina; ob nedeljah pa svira godba tudi dopoldne od 11. do pol 1. Orkester šteje 32 do 46 mož ter goji programno vedno dober repertoar ter se izvajajo skoraj izključno le slovenske in francoske skladbe. Priznati se mora, da je g. kapelnik dr. Čerin dvignil ta orkester na visoko umetniško stopinjo, tako, da je z njegovim izvajanjem izredno zadovoljna celo najbolj kritična publike.

Simbol naše države.

Tvrdka Avgust Volk v Dalmatinski ulici je v razkošnem in bogato opremljenem paviljonu (trgovina) iznenadila posetnike z svojim originalnim oddelkom, kjer je nazorno predstrena naša agrarna trgovina. Nad rušenim žitom, rumenim poljem vzhaja solnce z žarki poljskih pridelkov žitne vrste. Vsak je z velikim občudovanjem opazoval ta originalni statistični eddelek naše agrarne države. Statistično so predvičeni rezultati naših predelkov.

Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, Stari trg 2/II,

ima svoj oddelek v paviljonu H na Velešem. Zadruga je prilejla s svojim delovanjem začetkom februarja t. l. ter se šteje že med najmanjše gospodarske zavode. Zbrala je v svoj delokrog čez 700 čipkarjev, kateri so pripravljene izdelovale čipke popularne po navodilih strokovnega vodstva, ki stremi za tem, podati svojim odjemalcem dovršeno delo, katero bo prežeto polno finesse, bo najboljše kvalitete ter trajno vporabno pri vseh oplešavah od pripristov do nejasnejših domov. Da se je zadruga v tem kratkem času lepo razvila, nam kažejo na sejmu izloženi predmeti, kateri so občudovani in hvalejeni od obiskovalcev, kateri so polnili ta oddelek. Do sedaj ima zadruga v zalogi: metarske čipke in vložke, roglje, štirogljate in okrogle motive, čipke za cerkvene aramente, čipke za zastore, posteljna pregrinjalna, okvirje, tekate itd. Na željo izvrši tudi konfekcijska dela. Vsi izdelki so ročno delo in iz jamečne lanenega suknja. Izvršujejo se po svetovno znani idrijski tehniki. Izdelki zadruge so v nasprotnju z čipkami, katerih danes prodajo privatne osebe po Jugoslaviji in so iz bombaže skupca ter pogosto v obliki zelo skvarjene, kot dan in noč. Jugoslovenskim kakov tudi inozemskim trgovcem priporočamo Osrednjo čipkarsko zadrugo v Ljubljani. Prihodnje leto upamo da bo zadruga nastonila na sejmu še bolj izpopolnjena ter bo našo sodbo le utrila.

Vulkan.

Kakor smo še v soboto emenili, je splošno zanimanje vzbujala tvrdka »Vulkan«, tvornica gumijevih izdelkov v Kranju. Natihoma, skoro neopazeno se je ustanovila začetkom tega leta družba z imenom »Vulkan« v Kranju. Družba ima našem organizirati in napraviti tvornico za gumijevne izdelke, ki bi se naj razširili po celej državi in na Balkan. V nekaj mesecih so prišli prvi proizvodi na trg in danes je že tvornica v polnem obratu. Je to edina tvornica v Jugoslaviji. Do danes so imeli tuje, posebno Nemci in Italijani prav monopol za gumijevne izdelke, radirke, podpetnike, pnevmatike itd. Država sama ima veliki interes, da dobiva te izdelke domač. Ogromno naročila prihaja iz zveznic, vojske, mornarice in pošte. Tvornica »Vulkan« zamora že danes popolnoma zadostiti domači trgu in njegova potreba. V skratku se tvornica popolnoma razširi.

— Kroparska žebljarska zadruga ki ima sicer skromen oddelek v zunanjem paviljonu ob Gospodarski cesti, in ki se mora dosedaj boriti z velikimi gospodarskimi težkočami, je dosegljiva na sejmu velike uspehe in z zadovoljstvom govore naši kroparski žebljari, da v bodoče razstavijo svoje izdelke v velikem večjem številu, ker uvidevajo gospodarsko nalogu sejma.

Tudi železnina zelo napreduje.

Mnogo naročil so dobile tvrdke, ki izdelujejo sekire, kose, srpe in druge gospodarsko orodje.

Elektrotehnika sijajno uspeva. Vse tvrdke so preobložene z naročili.

Pa tudi hravatski razstavljalci iz drugih krajev so z sejmom zadovoljni.

— Kolo jugoslovenskih sester prodaja na sejmišču pod posebnim dežnikom srečke dobrodelne loterie. Glavni dobitek 50.000 K., drugi dobitek 20.000 K., v gotovini v skupinem znesku 100.000 kron. Žrebanje se vrši v Ljubljani, dne 1. decembra pod oblastnim nadzorstvom. Kolo jugoslovenskih sester vrši plemenito delo človekoljubja s tem, da podpira vojne sirote, slepce in invalide. V tesni zvezi s »Kolom srbskih sester« stoji na braniku naše mlade Jugoslavije. Občinstvo se uljudno naroča, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočišča, oddajajo sobe kar pod roko in brez vedenosti stanovanjskega urada. Zato tavači tuji od urada do nakazanih preočišč brez naprša, naj na sejmišču krene pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko ki stane le 1 dinar.

— Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučaji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijavili za došle tujce prenočiš

Raznosterosti.

* Aretiran borčni spekulant. Iz Budimpešte poročajo: Na ovadbo grofice Szaparyjeve je prijela policija ravnatelja Deželne industrijske banke Ferdinand Macha. Aretiranec bo izročen državnemu pravduštvu. Grofica ga je obdožila, da je na berzi zaščekuliral znesek 7 in pol milijona kron, ki ga je sprejel za prodan grofici ovratni okras.

* Verižništvo na debelo. Kakor poročajo poljski listi, so aretirati bankirja in trgovca z valutami Hlilberščinu zaradi goljušivih manipulacij, toda so ga izpustili, ko je položil kavcijo v znesku več milijonov. Po poročilih listov se je Halberstadt skupaj z dunajskimi bankami bavil z valutnimi špekulacijami in verižništrom na debelo. S svojimi manipulacijami in stihotapljenjem velikanskih znekov na Dunaju je zakrivil padeo poljske marke. Vsi ti posli so mu nesli ogromen dobiček. Finančna uprava je vsled tega ustavila Štrirane brzojarke za banke.

* Eksplozija bukareške utrdbe. Po poročilih listov iz Bukarešte je tamkaj zletel v zrak fort Cazelu, ki tvori del utrdbe mesta Bukarešte. Fort je bil precej napolnjen z raznim eksplozivnim snovnim in municijo. Eksploziski pokli so se čuli vso noč. Število žrtev še ni znano.

* Demonstracija brezposelnih. V Sheffieldu na Angleškem je prišlo pri demonstracijah brezposelnih do nemirov. Mnogica, broječa kakih 8000 oseb, je poizkusila vdreti v mestno hišo, pa je razpršila policia.

* Potres v Italiji. V Eritreji in sasti v Massaui (?) in v okolici so čutili močan potres, vendar katerega so bila štiri osebe ubite, približno 20 pa ranjenih.

* Raziskovalec Heller. Iz Washingtona javlja: Poštni govor raziskovalca Edmunduda Hellerja, ki se z znanstvenega potovanja v Yellowstone park ni vrnil, je po 2000 milj dolgem letu popolnoma utrujen pripeljal v Novi Jork, kjer so ga ujeli. Raziskovalec naznanjan tako svoje blvajšče in prosi pomoči. Pomočna ekspedicija je že odšla.

* Vezuv bljuje. Iz Napolja poročajo o močnem delovanju Vezova.

* Sibirška kuga. V gubernijah Čeljabinsku, Durmu in Jekaterinburgu se grozno razširja sibirška kuga.

* Evropska literatura na Japonskem. Manchester Guardian piše: V knjigarni Maruzen v Tokiju je oddelok za inozemske knjige, ki vsebuje izbrana dela iz sodobne angleške, ameriške, nemške in francoske literature. Nemških in angleških knjig je skoraj polovica v tem oddelku. Dijaki in strokovnjaki študirajo v knjigarni iz modernih evropskih knjig. Že priljubljen je

Tolstoij in Marxov »Kapital« v japonski prestavi.

* Sv. Anton pomaga tudi muslimanom! >Večernja Pošta« poroča, da je neka muslimanka povzročila v sarajevoški frančiškanski cerkvi pravo senzacijo. Vsi prisotni so se čudili, kaj neki hoče muslimanka v katoliški cerkvi, toda muslimanka je stopila v olтарju sv. Antona se mu kljanala po svoje in ga prosila pomoč. Ne bo dolgo, ko postane sv. Anton prvi jugoslovenski svetnik!

* Sesija v Karlovič varih. Do 10. avgusta je bilo v Karlovič varih nad 30.000 gostov.

* Venizelos se ženi. >Vossische Zeitung« poroča, da se bo bivši grški ministri predsednik Venizelos meseca septembra oženil v Londonu z neko gospodčino Schilzzi.

Izpred sodišča.

* Žrtev falzifikatorjev — Huberzni. Učiteljskičnik Vinko B. je dobil ravno pred maturo nepričakovani in hudo udarec, ki naj bi bil usodepoln za celo življeno. Kazensko sodišče ga je obdožilo, da je pisaril 14letni deklici Mariji K ljubavna pisma ter jo v njih navorjal, naj zani krade staršem denar — kar je mlada zaljubljena res storila. V zadnjem takem pismu je že zahteval kar 500 K. češ, da rabi to večjo vsoto, da podkupi svojega profesorja, da ne pade pri maturi. Sumilivo pa je bilo v teh pismih, polnih izbruhov studentovske ljubezni, da je bila zaljubljena vsebinata tako prepletena s pojavljalo malega Stanka, za katerega bi bilo žal, če bi šel iz hiše staršev zaljubljene deklice. Ta Stanko je bil pravzaprav Lojze Arbič, rodom Hrvat in vajenec pri Jakobu Lipusu, pekarskem mojstru na Pragerskem. Marija K. pa je pastorka slednjega. Pa Stanko je Hrvat, pisma pa so pisana v slovenščini in govorili so tudi o traffiki, ki jo ima mati učiteljskičnika in kamor ga mati ne pusti, torej tam ne more več krasti denarja. Obdoženi revez je vse tajil, on sploh ni zaljubljen v Marijo (pač pa je bilo nasprotno), prišel je le včasih v pekarijo po kruh, odkar je pa oče (Lipus) nekaj opazil, da deklica rada vidi študenta, je tudi to izostalo. Izkazalo se je, da pisava res ni bila njegova. Sumi je tedaj padel na mladega vajenca, ki si je nakupil novo obleko in sploh potratno živel. Artič je res nato izdal pravega pisca v osebi prijatelja Jožefa B., sedlarškega vajenca, tajil pa je dolgo še v preiskavi, da bi bil on sam pravi inspirator te ljubezenske drame. Med tem so našli pri njem v postelji celo hlače matere zaljubljene deklice ter več drugih ukradenih stvari. Končno je prišla cela skrivnost na dan: Mladi Hrvat je spo-

znal, da deklica rada vidi mladega študenta. Odločil se je, da v njegovem imenu piše deklici ljubavna pisma, v katerih jo prigovarja k tativni denarju. Ker sam ni znal slovensko, je ta posel zaupal prijatelju B., katerega je le skromno nagradil. Tako pisana pisma je izročeval deklici in sprejemal tudi njene odgovore in pa glavno: ukradeni denar. Denar je pobral iz pismem, pisma pa — uničil. Za to službo je hotel že posebno nagrado od deklice, ki mu je res še posebej zato dajala večje zneske. Lipuš trdi, da mu je zmazkal blizu 1200 K. V nekem pismu se je nahajal tudi zlat prstan, katerega je Artič nekje ukradel, kot kavalir ga podaril deklici, ta ga je na njegov nasvet poslala v pismu svojemu »zaročencu« študentu B. Oba navrhanca sta bila v petek pred kazenskim sodnikom. Artič, ki je skušal drzno utajiti svojo dvomesечно predkazen v Varaždinu, je bil obsojen na pet mesecov strogega zapora, tovarž Bože B. pa ker je vse skesan prisnal, samo na en temen.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Poslano.*

Pozivam vse one obrekovalce in elemente, kateri imajo o meni toliko govoriti in me opravljati, da naj svoje jezike skrajšajo, sicer sem primoran strogo nastopati potom sodišča.

Nič - Ljubljana

Ignac Oblak
deležovedja tob. tovarne.

Poslano.*

Gospodu
Ljudevitu Bajcu
župniku
v

Št. Janžu.

Gosp. župnik Ljudevit Bajc iz Št. Janža me v »Slovenec« z dne 1. septembra 1921 z dopisom od 29. avgusta 1921 pozivlja, da stormi vse potrebne korake, da se vladiva v najkrajšem času pred sodiščem z ozirom na moje izjave, ki sem jih podal o njem dne 5. maja 1921 na javnem shodu na Karmelu.

Daje mi s tem prijetni povod, da pojasnim širši javnosti zadevo, povodom katere bodo gotovo na mojo osebno prošajo narodna skupščina sklenila, da se me izroči sodišču na zasebno obtožbo g. Ljudevitu Bajcu, ki jo je vložil proti meni pred okrajnim sodiščem v Radečah.

Da bo g. župnik Bajc pomirjen, da sem v bom vsekozi držal svojo besedo, dano

v tem pogledu in da bom izposloval sam pri imunitetnem odseku narodne skupščine, da se me izroči sodišču in mi bo dana s tem možnost, resnčnost svojih trditev na shodu v Karmelu pred sodiščem dokazati, mu moram priporočiti, da sem že povodom bivanja v Beogradu za čas pogrebnih slavnosti po našem kraju, osebno interventral pri g. poročevalcu imunitetnega edseka narodne skupščine in za poprosil, da naj pospeši zadevo glede moje izročitve okrajnemu sodišču v Radečah na zasebno obtožbo g. župnika Bajca, da mi je pa z referent v poslanec Vidaković na moje obzajanje odgovoril, da mora imunitetni odsek vse vloge po redu resevati, da pa bode skušali vse vloge po možnosti zadevo posprešiti in ugoditi na mojo priprošnjo predlogu na izročitev sodišču.

Iz tega pač lahko g. župnik Bajec razvidi, da sem vsekakor svojo dano besedo določil in še pred njegovim pozivom v »Slovenec« dne 1. septembra 1921 osebno posredoval pri imunitetnem odseku, da se me izroči sodišču na zadevi zasebne obtožbe g. Ljudevitu Bajcu.

Veselje g. župnika Bajca, da se jas skrivam za poslanstvo imunitete, je tedaj predčasno in neutemeljeno. Kajti predvsem meni samemu je mnogo na tem, da se zadeva, ki sem jo razpravljal na javnem shodu na Karmelu dne 5. maja 1921, razjasni in da se ž njo seznam tudi Širša slovenske javnosti. Stvar je naslednja:

V avgustu leta 1918 se je vršila v Št. Janžu Krekova slavnost, katero je aranžiral odbor, koemu je bil izvoljen predsednik g. župnik Ljudevit Bajec in izab podpredsednikom s sodelovanjem drugih roduščarov iz Št. Janža in okolice. Cisti dobiček je bil po soglasju sklepnu odboru določen za ustavovo, s pomočjo koje bi se šola učbeni dijak iz Št. janžke okolice: donesek veselice za ustavovo se je pa imel naložiti do končne ureditve valute v kako nepremičnino. Kot blagajnik v tej zadevi je posloval za slavnost g. Šolski vodja, nadučitelji Berce, pri slavnosti je pa g. župnik Bajec kot predsednik ves čisti donesek v iznosu nad 16.000 K sam spravil: račun se je brez vednosti odbora zaključil v župnišču in je g. župnik Bajec po izjavji g. prof. Kovača, ki jo je podal v navzočnosti več prič, izkazal nad 13.000 K čistega dobička poleg 3000 K, katere je g. župnik Bajec seveda tudi brez vednosti in odobrenja slavnostnega odbora podaril svoji materi.

G. župnik Bajec je nato dvakrat zaporedoma na prihodnjo nedeljo sklicani seji odbora vselej v zadnjem hipu preklical, ne da bi navedel za to kak razlog: menda je že sam vedel zakaj. Na moje ponovne pozive, kedaj vendar že položi zadevni račun, ni zopet niti reagiral.

Povdovati mi tudi ni treba, da done-

sek Krekove slavnosti še danes niti odbo-

ru, niti javnosti ni izkazan in da se tudi

ni v smislu odborovega sklepa plodno na-

ložil v kako nepremičnino, kojim je cena

od leta 1918 dalje poskočila najmanj za par sto procentov.

Vse eto sem že v letih 1918 in 1919 opetovan in javno očital g. župniku Bajcu, on pa zadeve ni uredil navzile mojimi opetovanimi pozivom, pa tudi ni imel poguma za moje očitke me poklicati pred sodiščem na odgovor, dasiravno je imel za to tedaj načelno priliko, ker v letih 1918, 1919 in 1920 še nisem bil narodni poslanec in tedaj nisem bil deležen imunitete, dasiravno sem mu tedaj mnogo bolj očito in izrazito očital, da si je omenjeno vsote prilastil in ubožne dijake iz našega okraja za to vsoto takorekoč ogoljujal.

Na vse te obdolžitve je imel gosp. župnik Bajec vedno le samo ironičen odgovor: da se začne goljušča šele pri imenih!

Kaj pravi javnost k tej morali g. župnika Bajca, ki naj se nikari ne domislja da mi je neveren politični nasprotnik, ker preverjen naj bodo, da mi je človek njegove moralična kakovosten mnogo manj nevaren kot oni, ki mi je hotel dne 17. julija 1921 upeljeti dom, ali pa oni njegov politični pristaš, ki je dne 28. avgusta 1921 oddal name streli, očividno pod vplivom hujšarjev g. župnika po shodi zoper mano.

Predvidena sodna preiskava mi je celo dobrodošla, kajti mi bodo povod razkriti in razblisteti še druge čedne manipulacije g. župnika Bajca: njegova mesečnjacija s Kalsko cerkvijo, kjer je hotel kot oče Kmetijskega društva v Št. Janžu oškodovati neko ljubljansko tvrdko za 30.000 K in morda tudi kako je g. župnik zavabil kolino v Novo mesto na napadni naslov, kjer jih je nato bil gotovo sam v prijetni družbi deležen.

Pa to ni še vse; lahko postrežem še z drugimi podatki! Kako se juridično klasificira in imenujejo take manipulacije in čednosti, kot lajk ne morem presoditi. V tem pogledu je sodišče poklicano, da razsodi, kaj je goljušča, kaj je tativna, kaj poneverbe itd.; javnost pa vse in tudi jaz kot nejurist vem, da so take manipulacije nedopustne in da so kaznive. G. župnik Bajec kot predsednik ves čisti donesek v iznosu nad 16.000 K sam spravil: račun se je brez vednosti odbora zaključil v župnišču in je g. župnik Bajec po izjavji g. prof. Kovača, ki jo je podal v navzočnosti več prič, izkazal nad 13.000 K čistega dobička poleg 3000 K, katere je g. župnik Bajec seveda tudi brez vednosti in odobrenja slavnostnega odbora podaril svoji materi.

To postrežem še z drugimi podatki! Kako se juridično klasificira in imenujejo take manipulacije in čednosti, kot lajk ne morem presoditi. V tem pogledu je sodišče poklicano, da razsodi, kaj je goljušča, kaj je tativna, kaj poneverbe itd.; javnost pa vse in tudi jaz kot nejurist vem, da so take manipulacije nedopustne in da so kaznive. G. župnik Bajec je nato dvakrat zapo-

redoma na prihodnjo nedeljo sklicani seji odbora vselej v zadnjem hipu preklical, ne

da bi navedel za to kak razlog: menda je že sam vedel zakaj. Na moje ponovne pozive, kedaj vendar že položi zadevni račun, ni zopet niti reagiral.

Povdovati mi tudi ni treba, da done-

sek Krekove slavnosti še danes niti odbo-

ru, niti javnosti ni izkazan in da se tudi

ni v smislu odborovega sklepa plodno na-

ložil v kako nepremičnino, kojim je cena

še prekmalu.

To poslano pritočujem v »Slovenškem Narodu«. »Jutrij« in »Kmetijskem Ilusu« ter kličem g. župniku Bajcu na njegov prijateljski pozdrav z dne 29. avgusta t. l. na svidjenje v Radečah!

V Št. Janžu, dne 2. septembra 1921.

Ivan Majcen, narodni poslanec.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Globoko potrti naznanjam tužno vest, da je naš marljivi sodelavec in dobrí tovariš, gospod

AUGUST PERIZZI

prokurist Jadranske banke podružnice v Ljubljani

včeraj ob pol 18. preminul.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 7. septembra ob 4. popoldne iz hiše žalosti Janez Trdinova ulica št. 4.

Blagopokojnika, moža vrlega značaja in vzornega tovariša, ohranimo v trajnem najboljšem spominu.

LJUBLJANA, 6. septembra 1921.

Ravnateljstvo in uradništvo Jadranske banke.

Ceno se proda majhen**auto**

dvosedežni (zasilni tretji sedež) franco-skega izvora z novo karoserijo in generalno repariranjem. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6309

Oddam takoj sobo

za dva gospoda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6321

Na stanovanje in branu

se sprejme 9 do 13letna deklica. Srbsko-hrvatska, nemška konverzacija, klavir in lastna hčer kot tovaršica je na razpolago. Ponudbe pod „Višji uradnik 6311“ na upravo Slov. Naroda. 6311

Velje gradiščno posetivo

v ljubljanski okolici, z inventarjem, se kupi pod ugodnimi pogoji. Dopisi na Julius pl. Stiberg - Huebmershofen, Zagreb, lica 131 a. 6339

Pohištvo

boljše vrste ter navadno iz trdega in mehkega lesa, nudim po tako ugodnih cenah. Ivan Andlović, Kotlize, Gospodarska cesta, pritličje, vrsta 38. 6333

Starejša dobra kuharica

zeli mesta pri samem gospodu v Ljubljani. Jozefinum, Poljanska c. 16. 6346

Prvovrstna lokomobilna

skoraj nova ter milatični stroj se ceno proda. O. Žužek, Ljubljana, Šodna ul. 11 (telefon interurb. 461.) 6316

Proda se:

stara reziana skrinja, stare olinate slike, fotografični aparat s Zeiss Tessar, petroleske svetilke, varilo na špiritu, fin porcelanasti servise za čaj. Resljeva cesta 12, pritličje desno. 6324

Otroška železna postelja
se proda. Domobraska cesta 7, pritličje desno. 6325

Dve enonačrtstveni hiši

so predstavljena v Ljubljani z lepim vrom. Cene zmerne. Kupcu stanovanje na razpolago. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6326

Na prodaj
je več stojal, bas, bobni, klarinet ter flauta. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6328

Sobo

veliki ali malo, s hrano ali brez hrane, išče soliden gospod. Plača event. dva meseca vnaprej. Cenjene ponudbe pod „Vnaprej 6330“ na upravo Sl. Naroda.

Miren gospod

brez zahtev, išče sobo s hrano ali brez hrane. Cenjene ponudbe pod „Miren go spod 6331“ na upravo Sl. Naroda. 6331

Proda se

omara za obliko iz trdega lesa in 5 kg žime v kitah. Poizve se v trgovini Frisch, Marijinska. 6318

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200,000.000

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50,000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Rupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše.

Obrestuje vloge na hranilno knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Za mesarjijo v mestu na Gorenjskem se išče prialna

blagajnica oz. kontoristinja

ki je zmožna slovenske in nemške komrespondence in dobra računarica. Plača po dogovoru. Nastop 15. septembra. Ponudbe pod „Blažnica 6341“ na upravo Slov. Naroda. 6341

Bogdan, Bitoljska 6 6303

Kupi se

dvigalo za opoko (paternoster), nov ali rabljeno, žerjav (granik), stroj za mečne betone, kakor tudi drugo stavbniško orodje. Delo dobri tudi več pokladičev parkov. Ponudbe na Ivan Primožec,

z mrežo in dve veliki postelji se proda. Miklošičeva cesta 26 na dvorišču.

674

Uradnica

zeli dve popoldanski urti zapostenja kot stojnjaka. Ponudbe pod „I. G.“ 6310 na upravo Slov. Naroda. 6310

Kupi se

v Ljubljani ali periferiji majhna hišica z vrtom za eno družino. Prednost imajo one v kateri bi bilo takoj stanovanje.

Cenj. ponudbe pod „Hišica“ na upravn. 6320

Sl. Naroda. 6320

Izprasan

čofer

32 jet star, samec,

z večletno prakso zeli službe. Ponudbe pod „Praksa“ 6332 na upr. Slov. Naroda. 6332

Glavno zastopstvo avtomobilov

„FIAT“ 66

Wien — Turin secesijski prestol paviljon E 65.

0. Žužek, Ljubljana, Šodna ul. 11, telef. (interurb. 461)

Tudi več prvovrstnih različnih avtomobilov na prodaj.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

Izvleček iz vojnega reda

z veljevo od 1. junija 1921.

Državna železnica

Odhod iz Ljub.

Prihod v Ljub.

*5 15 roti Jesenicam

635 . .

12— . .

18 34 . .

6 34 proti Nov.mestu

12 46 . .

17 53 . .

23 18 . .

7 40 proti Kamniku

13 10 . .

14 10 . .

18 50 . .

7 10 z Jesenic

10 35 . .

20 43 . .

*22 53 . .

5 41 iz Nov. mesta

8 03 . .

14 13 . .

20 20 . .

6 30 iz Kamnika

13— . .

17 30 . .

*22 18 . .

Tržiška prega ima redno zvezo z gorenjskimi vlaki (razun nedeljskega izletniškega vlaka).

* Vozijo samo ob nedeljah in praznikih.

7 40 na Vrhniko

13 18 . .

19 20 . .

22 10 . .

ob ned. in praz.

21 15 . .

ob ned in praz.

Južna železnica

Odhod iz Ljubljane

Prihod v Ljubljano

0:40 proti Dunaju, brz.

5:18 . Maribor (Zagrebu)

6:17 . Zid. mostu, S. O. E.

6:40 . Maribor, meš.

11:35 . Dunaj, brz.

12:45 . Dunaj (Zagrebu)

14:20 . Zidanemu mostu

15:55 . Zid. m. (Zagrebu) brz.

17:35 . Maribor (Zagrebu)

23:55 . Dunaj (Zagrebu)

0:42 proti Trstu, S. O. E.

5:27 . . brz.

5:50 . . brz.

11:55 . Rakeku

14:25 . Rakeku

17:31 . Trstu, brz.

17:50 . .

7:40 na Vrhniko

13:18 . .

19:20 . .

22:10 . .

ob ned. in praz.

21:15 . .

6:20 z Vrhniko

10:20 . .

17:22 . .

21:15 . . ob ned in praz.

Naprodaj

je 4000—5000 kg lepe čiste volne. Ponudbe pod „VOLNA“ 6344 na upr. Slov. Naroda.

Kompanjon

z večjim kapitalom se išče za vpostavljanje tovarne kemičnih proizvodov iz zirovja, ki se ugodno proda večji industrijski poslovstvu v bližini Ljubljane, ter železniške postaje. Pismena pojasnila je zahvaljujevati pod „Svetovit“ 6345 na upr. Sl. Naroda.

Prodajalka

katera ima veselje do trgovine z delničnimi pridelki, večja slovenske in nemške korespondence, se sprejme takoj.

Plača po dogovoru. Cela oskrba v hiši. Cenj. ponudbe pod „Večja korespondenca“ 6303 se prosi na upravo Slov. Naroda. 6203

Sprejme se prodajalka

z vedelno prakso v trgovino z mešanimi blagom, starost 26 do 30 let, popolna oskrba v hiši, zahtevo plača navesti. Ponudbo nači se pošlje Makso Kopitar, trgovec, Čerknica, Notranjsko. 6248

Vila v Kamniku

s krasnim razgledom na planine, le na prodaj. Poizve se Dunajska cesta št. 11, I. nadstropje. 6283

Proda se kompleten salon

s krasnim ogledalom in lustrom, ter parisko v črn mramor vsekana ura. Dunajska cesta št. 11, I. nadstropje. 6284

Kontoristinja

z izvrstnimi spredeljami in prakso, 24 let starja, išče nameščenja kot pomožna knjigovodkinja. Večja strojepisja in stenografske; govori in piše slovensko, hrvatsko in nemško. Nastop s 1. oktobra. Cenj. dopisi pod „Kontoristinja“ 6285 na upravo Sl. Naroda. 6285

Sprejme se kontoristinja s prakso

spretna strojepiska, zmožna vsaj slovenske stenografske, in zanesljiv skladisnik, izuden pomočnik med šame stroke, natančen in energičen. Nastop službe v kratk

Tečaj za krojno risanje
n prikrojevanje damskega oblačila pričenem 15. t. m. Roza Medved, modni stilist, Mestni trg 24/III nadstropje, Ljubljana. 6327

Tovarna stolov in lesnih izdelkov

Jos. Stadler

Ljubljana, Sodna ul. 11.

Telefon (Interurb.) 461.

Stoli in mize v porabi na velikem semenu samem ter različnih pivovarniških in kavarniških paviljonih. Informacije pri Žužek, sejemski prostor E 65.

6317

Industrija drva

Lavrenčič & Co.,

Iesna Industrija in trgovina drvara i gradjara
Ljubljana, Dunajska cesta štev. 47.

Specialitete: Orion Maršner, Praha

Čokolada alla Vaniglia, mlečna čokolada, lešnikova čokolada, napslitanke, mignon, Rokat Lakum, bomboni z likerji, bomboni dessert, karamelo, pepermint.

Zaloga na debelo:

Josip Vitek, Ljubljana, Krekov trg 8.

Najboljše in najcenejše peci ter
štедilnike izdeluje tvrdka

Anton Kovačič,

Vič št. 14. Ljubljana, Gospodovska cesta 6.

Veletrgovina z vinom

PETER ŠTEPIĆ

Ljubljana — Sp. Šiška.

Raznovrstna štajerska in dolenska vina.

Pri tej priliki

naznanjava sl. občn. dva sva prevzela za celo Slovenijo prodajo občezanah jeklenih kolofurnih oboknic (roletne)

tov. Mirko Benič iz Zagreba katera dobaviva po naročilu v 8 dneh ter se priporočava za nakup vse druge zelenjine, katero dajeva vsled proselitve po jake znižanih cenah.

ZALTA & ŽILIČ
trgovina z želenjino v Ljubljani.

Dobavljate podjetje.

Občezna podjetja.

Absolvent trgovske šole

ozioroma trgovskega tečaja, več strojepisa, se sprejme takoj pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Prosili s prakso v knjigovodstvu imajo prednost. Ponudbe pod "Knjigovodstvo 6265" na upravo Slov. Naroda 6265

6265

Remenje

prvorazredno Knobovo za pogon strojeva u dimenzijama 30—250 mm prodaje jeftino sa skladista. Glavno zastopstvo za Jugoslaviju Frković i drugi, Zagreb, Mesnička ul. 5. Telefon 4—45. Podružnica Ljubljana, Stritarjeva ulica 7, telefon 4—22. 5803

5803

Pozor!

Več tisoč hektolitrov ovjenjenih, skladističnih in transportnih sodov, velike kompletne ašete ne okrogle precejjalnice močne vinski sesalke s la cemvi, velike stiskalnice z vrečami, tehtnicami, decimalno tehtnico in utiči, (Passphrde), patent pločice za sede, kakor tudi zamaski v vseh velikostih, posode iz lesa in bakra, vizi klej, želatina in različno drugo blago, se poceni prodaja. Lásch, Maribor, Korolka cesta 10. 6097

6097

U vaspitnom zavodu J. Netoviča u Nišu, Srbija upravljenje je mesto jedne nastavnice za klavir

i jedne za ručni rad. Gospodarice, koje žele ista mesta popuniti, neka se obrate za bliža Izvešča g. Đorđa Jovanovića pukovnika u Kamniku. 6278

6278

V najem se odda

s 1. oktobrom 1921 v Žužemberku v hiši št. 2 v prvem nadstropju udobno stanovanje s štirimi lepimi zračnimi sobami, veliko kuhinjo in jedilno shrambo, kletjo, perilno kuhinjo in lepim, velikim vrtom. To stanovanje je jako pripravno za kakega zdravnika, kateri ima tudi prednost in si ga lahko vsak čas osebno ogleda.

Pismene ponudbe z navedbo stanarine je vposlati do 29. sept. letos Posojilnici v Zužemberku št. 2.

6282

Knjigovodja (kinja)

popolnoma samostojen in zmožen bilance se stalno namesti.

Sprejme se tudi perfektna

strojepiska

ki tudi dobro obvlada tesnopsis. Nastop takoj. Ponudba z vsemi navedbami in zahtevki na Pavel Mayr, elektrarna v Kranju. (6253)

6253

Na prodaj:

žerabljena Wolffova lokomobilna popolnoma v dobrem stanju, z 12 atm. in 38 do 44 HP, kompletna. Kompleten venecijanski jarem z vsemi pripadajočimi železnimi in lesenimi stvarmi, krožna žaga, istotako kompletna, kakor tudi transmisije, ležišča, jermenjaki itd. Kompletne malin s tremi kamni, tudi z vsemi pripadajočimi lesenimi in železnimi stvarmi. Lokomobila se lahko ogleda pri g. M. Rozman, strojna delavnica v Stožicah 50 pri Ljubljani, ki daje tudi pojasnila o drugih stvareh in naslov prodajalca.

6287

Dobavljate podjetje.

Občezna podjetja.

POZOR! na paviljon H, prostor št. 239 kjer razstavi tvrdka
THE REX CO., LJUBLJANA

najnovejši in najboljši razmnoževalni aparat **OPALOGRAPH**
 in prvorstni, svetovno znani pisalni stroj **UNDERWOOD**

No zamudite prilike, si ta dva pisarnika priporoča ogledati!

Rug. Rgnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogu

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirje in v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 6030

Parketne deščice

v vsaki množini hrastove ali bukovine
dobavlja in poklada v mestu in na delih

Anton Bokal, Ljubljana

Slovenska ul. 19. Telefon int. 527.

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, preložitev, hobljanje in likanje starih podov z voskom.

Delo točno in solidno.

Josip Kregar

oblastveno preiskušeni mestni tesarski mojster.

Cesta na Kodeljevo štev. 2.

LJUBLJANA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodna in nadaljnja ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi po lastnih načitih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, verande, vrte utice ter razna vrtna arhitektura, dela, stopnice, dekorativne stropne ter dekorativne stenske opaže.

MENJALNICA

SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora.

Kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. — Ima poseben horzni oddelok. — Prevzema vse bančne posete. Telefon št. 3. Telefon št. 3.

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznano najboljši izdelki iz belega, finega papirja in močnih ovitkov.

Uřiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Najnižje cene! Zahtevajte cenik! Točna postrežba!

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, št. 4.

Oblačilna industrija

A. Kunc

Ljubljana, Gospodska ulica štev. 7

proizvaja

moška in deška oblačila

vseh vrst.

Producira na debelo in drobno

Prvovrstni kroj! Solidno delo! Izvanredno nizke cene!

Na Ljubljanskem velikem semnju: paviljon E, odd. 54

Strešno lepenko

ima v zalogi najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana,
 Gradska ul. 3.
 Telefon 513.

Išče se mesečna soba

s posebnim vhoodom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravo ali brez oprave proti zelo dobrimi najemnim. Ponudbe na poštni predel št. 53.

4.05

Hiša v Ljubljani

Solenburgova ul. št. 6. se predel.

Poleg hiše je veliko stavbišče. Natančje se pozive v tovarni V. Scagnetti, Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico 16. (za državni kolodvorom).

Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster,

Ljubljana, Dunska cesta 46. — Telefon štev. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palati hiše, vile, tovarne, cerkev in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje, itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in milov.

Parna žaga, tovarna furnirja.

Mehanična vrvara - terilnica - predilnica

Anton Šinkovec Kranj - Grosuplje

Centrala Grosuplje razstavlja svoje izdelke na ljubljanskem velikem semnju paviljon E št. 39. katerega obisk uljudno priporoča.

Telefon Grosuplje 1

6166

Več rabljenih dvokoles, šivalnih strojev in otroških vozičkov v dobrem stanu se ceno proda. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Atelje Helios

Veličan Bešter, Aleksandrova cesta 5, LJUBLJANA.

Izdeluje moderne slike v vsaki velikosti.

REKOLA (Holzstabgewebe)

za strepe in stene izdeluum z najmodernejsimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradska ul. 22. Telefon 513.

Velika zaloga: **Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika** in po ceni: **F. Batjer, Ljubljana, Stari trg 28.** Sprejemamo vse stroje in razni stroji v popravo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4.

6047

TRSTJE

za strepe in stene izdeluum z najmodernejsimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradska ul. 22. Telefon 513.

Velika zaloga: **Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika** in po ceni: **F. Batjer, Ljubljana, Stari trg 28.** Sprejemamo vse stroje in razni stroji v popravo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4.

6047

Tribuna tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvezarska bl. 1.

Priporoča se papirna trgovina

IVAN GAJŠEK,

Ljubljana =

ki ima veliko zalogu vseh vrst

papirja

trgovski in poslovne knjige, pisarniške in šolske potrebštine kakor tudi lastno založništvo šolskih zvezkov "TABOR" ki se izdelujejo v knjigoveznici, M. Bivic, Sv. Petra c. 29

ki izdeluje tudi galerijska dela.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Česar, tovarnar v Stobi, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerne nizke, postrežba točna.

Na velesejmu se nahaja v paviljonu E. štev. 41, najnovejši vzorci.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska c. 8

se priporoča cel. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih instalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

Proračun brezplačno in poštnine prosto. Popravila točno in po najnižji ceni.

Pločevinasta embalaža kakor konve za firme, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

OBLEKE

razno suknje, hlačevino in podlage nabavite najceneje edino le pri

konfekcijski industriji FRANDE

(Fran Berenda)

Ljubljana, Karlovska cesta 8. — Telefon št. 313. Udeleženo Ljubljanskega vzorčnega velesejma. Paviljon E, oddelok štev. 82. 6067

Lastni razstavni paviljen na Šubi, velikem semnju od 3.—12. sept. 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1-67 (Ljubljana)

Brezjavci: Papirnica Vevče

Tačna centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Pečju pri Ljubljani. Postaja južne železnice: Zalog.

Papirnice v Vevčah, Papirnica, trgovica celuloze in lesovine v Goričanah in trgovica lesovine v Medvodah.

Mesečno preizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

čevljev

PETER KOZINA & CO.

TRZIC, (Slovenija).

Gl. pisarna in zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20.

Izdeluje čevlje za gospode, dame, dečke, deklice in otroke iz lak-, boks-, ševro-usnja in drugega materiala.

Najmodernejše oblike!

Posetite našo razstavo na velesejmu!

Zovarna pletenin in tkanin JOSIP RUNČ in komp., Ljubljana, Poljanski nasip štev. 10.

Izdeluje berlinske rute, volnene rašel-rute, fantazijske rute, fantazijske šale, angleške športne šale in čepice, svilene modne šale, pletevi svilnate samoveznice in naglavne rute (Cachenez).